

**สรุปผลโครงการวิชาการ (หลังปิดโครงการ)
เพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่และบริการวิชาการ
สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

1. ชื่อโครงการวิชาการ

ภาษาไทย : โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องความรู้พื้นเมืองและความรู้ท้องถิ่น (Indigenous and local knowledge- ILK) ในการประเมินระบบนิเวศระดับชาติของไทย

ภาษาอังกฤษ : Thailand NEA ILK Authors Workshop

2. ชื่อหัวหน้าโครงการและนักวิจัยในโครงการ

1. นางสาวสุทธิดา วงศ์สถาพรพัฒน์	หัวหน้าโครงการ
2. รศ.ดร.นฤมล อรุโณทัย	นักวิจัยในโครงการ
3. นายพลาเดช ณ ป้อมเพชร	นักวิจัยในโครงการ
4. นางสาวสกุลรัตน์ ยี่สกุล	นักวิจัยในโครงการ

3. แหล่งทุนสนับสนุน: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO)

4. ระยะเวลาดำเนินงาน 45 วัน

ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2567 - วันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2567

5. บทคัดย่อหรือบทสรุปผู้บริหารของโครงการวิชาการ

ภาษาไทย

กลุ่มชาติพันธุ์และชุมชนท้องถิ่นหลายแห่งมีความรู้พื้นเมืองและความรู้ท้องถิ่น (Indigenous and local knowledge- ILK) ซึ่งมีส่วนสำคัญต่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ สามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลสำหรับการประเมินระบบนิเวศ ตลอดจนการบ่งชี้ถึงแนวโน้มสถานการณ์ของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ แรงขับเคลื่อนและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง ข้อมูลที่ได้จะถือเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ (Multiple Evidence-based Approach) ที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเชิงนโยบายและการบริหารจัดการเพื่อความยั่งยืน

ในโอกาสที่ประเทศไทยกำลังดำเนินกระบวนการประเมินระบบนิเวศระดับชาติ (NEA) ในระหว่าง พ.ศ. 2566 ถึง พ.ศ. 2571 ซึ่งจะนำไปสู่การให้ข้อเสนอแนะทางนโยบายต่อกระทรวงที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ โดยเฉพาะพื้นที่ทางทะเลและชายฝั่งซึ่งได้รับเลือกในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แต่การนำความรู้พื้นเมืองและความรู้ท้องถิ่นมาใช้ ต้องสร้างความมั่นใจว่ามีการพูดคุยแลกเปลี่ยนของระบบความรู้ คือความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ความรู้พื้นเมืองและท้องถิ่นในลักษณะที่เท่าเทียมกัน เคารพซึ่งกันและกัน โดยยอมรับถึงคุณค่าของความรู้ในแต่ละระบบความรู้ ซึ่งต้องอาศัยการคิดพิจารณาอย่างรอบคอบเกี่ยวกับการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการประเมินระบบนิเวศ

ด้วยความสำคัญของความรู้พื้นบ้านและท้องถิ่นดังที่กล่าวมา จึงจำเป็นต้องมีการพูดคุยปรึกษาหารือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการเสริมศักยภาพในการทำงานที่ละเอียดอ่อน ดังนั้น หน่วยสนับสนุนโครงการประเมินฯ จึงได้จัด “โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องความรู้พื้นบ้าน/ท้องถิ่นในการประเมินระบบนิเวศระดับชาติของไทย” ที่มุ่งเน้นการเพิ่มศักยภาพใน 3 ประเด็นหลักทางเทคนิค ที่มีความสำคัญต่อการจัดทำรายงานการประเมินฯ ฉบับนี้ได้แก่

- 1) ระบบการประเมินคุณค่าจากมุมมองของชนพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่น
- 2) การสร้างฉันทันโดยพิจารณาถึงมิติของการมีส่วนร่วม และมุมมองของชนพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่น
- 3) วิธีการที่อิงหลักฐานที่หลากหลาย

นอกจากนี้แล้ว การอบรมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ยังเป็นการติดตามความก้าวหน้าของการประเมินระบบนิเวศระดับชาติ อีกทั้งเป็นการรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และคำแนะนำเรื่องการเขียนโครงสร้าง การสร้างความร่วมมือ และการพิจารณาความสอดคล้องในแต่ละบทของรายงานการประเมินฯ ตลอดจนการสร้างความร่วมมือทางวิชาการ ในการติดตามการเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาข้อเสนอเพื่อสร้างความยั่งยืนให้กับระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง

ภาษาอังกฤษ

Many ethnic groups and local communities possess Indigenous and Local Knowledge (ILK), which is crucial for conserving biodiversity and ecosystems. This knowledge can serve as valuable data for national ecosystem assessments, providing insights into ecosystem trends, drivers of change, impacts, and potential policy and management options.

As Thailand undergoes a National Ecosystem Assessment (NEA) process from 2023 to 2028, this initiative will provide multi-evidence-based data and policy recommendations for relevant ministries involved in biodiversity and ecosystem management, with a focus on marine and coastal ecosystems. Effectively weaving Indigenous and Local Knowledge (ILK) into the assessment process is essential. This requires fostering a dialogue between scientific knowledge and ILK, ensuring that both systems are equally valued and that information is presented accurately. A Multiple Evidence-Based Approach can offer a robust framework for incorporating diverse knowledge systems throughout the assessment process.

Recognizing the importance of ILK in ecosystem assessments, a training workshop on "Indigenous and Local Knowledge in Thailand's National Ecosystem Assessment" was conducted to enhance the capacity of lead and contributing authors in three key technical areas: Scenario Building, Multiple Evidence-Based (MEB) Approach, and Indigenous Valuation System. The workshop also served to follow up and discuss the progress of Thailand NEA, to gather feedback on draft chapters, and to foster collaboration in monitoring changes and developing recommendations for the sustainable management of marine and coastal ecosystems.

6. คำสำคัญ (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)

ภาษาไทย : ความรู้พื้นเมือง ความรู้ท้องถิ่น การประเมินระบบนิเวศระดับชาติ ชาวเล ชาวประมงพื้นบ้าน ความยั่งยืน

ภาษาอังกฤษ : Indigenous and Local Knowledge / National Ecosystem Assessment / Chao Lay / local fishers / sustainability

7. จุดเด่นและประโยชน์ของผลงาน

1) งานนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการระดับประเทศ คือการประเมินระบบนิเวศระดับชาติ (Thailand National Ecosystem Assessment) ที่มีระยะเวลา 5 ปี โดยในโครงการย่อยนี้มีกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมการพูดคุยปรึกษาหารือและเพิ่มศักยภาพในการทำงานที่ละเอียดอ่อนเกี่ยวกับความรู้พื้นเมืองและความรู้ท้องถิ่น (ILK) โดยการเรียนรู้และฝึกฝนเทคนิควิธีการประเมินคุณค่าที่หลากหลาย การวิเคราะห์และอ้างอิงข้อมูล และการสร้างฉลากทัศน

2) การประชุมเชิงปฏิบัติการนี้ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญจาก UNESCO และ UNEP-WCMC ในประเด็นทางเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และจัดทำรายงานโดยให้ความสำคัญกับเรื่อง ILK

3) ความรู้และแนวทางที่ได้รับจากการประชุมเชิงปฏิบัติการจะช่วยสนับสนุนการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้เขียนหลัก/ผู้เขียนร่วมเกี่ยวกับรูปแบบ เนื้อหา และวิธีการทำงานในขั้นต่อไปของการประเมินระบบนิเวศระดับชาติ

4) เนื่องจากผู้เขียนหลักและผู้เขียนร่วมล้วนเป็นนักวิจัย/อาจารย์หลากหลายรุ่น จึงเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และจะนำข้อมูล ความรู้ และเครื่องมือต่างๆ ไปถ่ายทอดและขยายผลต่อในการเรียนการสอนและการศึกษาในมหาวิทยาลัย/สถาบันวิจัย

8. การใช้ประโยชน์งานวิชาการ

- เพื่อใช้ตอบโจทย์เฉพาะหรือแก้ปัญหาเฉพาะเรื่อง (โปรดระบุ)
- เพื่อการเรียนการสอน (โปรดระบุ)
- เพื่อใช้ในภาคเอกชน / อุตสาหกรรม / ธุรกิจ / ชุมชน / ภาคประชาสังคม (โปรดระบุ)
- เพื่อใช้ในเชิงนโยบาย (โปรดระบุ)
- เพื่อพัฒนาภูมิปัญญาชาวบ้านเพื่อให้สามารถแข่งขันในเวทีโลก
- เพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ (โปรดระบุ) เพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงานที่ละเอียดอ่อนเกี่ยวกับความรู้พื้นเมืองและความรู้ท้องถิ่น (ILK) โดยการเรียนรู้และฝึกฝนเทคนิควิธีการประเมินคุณค่าที่หลากหลาย การวิเคราะห์และอ้างอิงข้อมูล และการสร้างฉลากทัศน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อความร่วมมือทางวิชาการในการติดตามการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ และการพัฒนานโยบายเพื่อสนับสนุนความยั่งยืนของระบบนิเวศทางทะเล

หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่มสังคม ที่นำไปใช้ประโยชน์ หรือได้รับประโยชน์

สถาบันการศึกษา หน่วยงาน/หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศทางทะเล องค์กรภาคเอกชน/ชุมชนที่เป็นส่วนสำคัญในการใช้ประโยชน์ระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

9. เจื่อนไขของแหล่งทุนในการเผยแพร่และตีพิมพ์ข้อมูล

- เผยแพร่ได้อย่างกว้างขวาง (สถาบันฯ จะนำไปเผยแพร่ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น เว็บไซต์ เฟสบุค ฯลฯ)
กรณาระบุค่าไปรษณีย์หรือใจความหลัก 2-3 บรรทัด

- เผยแพร่ได้เฉพาะบางส่วน (โปรดระบุว่าส่วนใด และโปรดระบุเจื่อนไขจากแหล่งทุน)

รายงานผลการอบรมอาจจะไม่เป็นประโยชน์ในวงกว้างมากนัก ในขั้นต่อไป คณะผู้จัดงานประชุมเชิงปฏิบัติการจะพัฒนาสื่อและเอกสารจากเนื้อหาในการอบรม แต่ในระหว่างนี้ สถาบันฯ สามารถจะนำข่าวสาร/ข้อมูลที่เกิดขึ้นไปช่วยเผยแพร่ให้กว้างขวางขึ้น (โปรดดูในข้อ 10)

- ห้ามเผยแพร่ (โปรดระบุเจื่อนไขจากแหล่งทุน)

10. การนำไปต่อยอด/เผยแพร่ทางวิชาการ/ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ ที่ดำเนินการแล้ว

- ตีพิมพ์เป็นบทความ (โปรดระบุชื่อ / แหล่งที่พิมพ์)
- เผยแพร่ทางสื่อมวลชน (โปรดระบุชื่อ / แหล่งที่เผยแพร่)

บทความในหนังสือพิมพ์ Bangkok Post เรื่อง Legends save lives: why local wisdom matters for people and planet By C. Chongvattanakij/UNESCO

แหล่งที่เผยแพร่:

- https://www.bangkokpost.com/life/social-and-lifestyle/2853668/legends-save-lives?fbclid=IwY2xjawFzFgJleHRuA2FlbOlxMOABHZFgA5sW2Oa2BzygXhupVSKLafurL2ls4P-lcrdy_fRaMkBFmbcOJDxrdg_aem_CxMaAEzdCqccwhgsLeXcDA
- <https://www.unesco.org/en/articles/legends-save-lives-why-local-wisdom-matters-people-and-planet>

- เผยแพร่ทางเว็บไซต์และช่องทางข่าวสารของภาคีเครือข่ายวิชาการ (โปรดระบุชื่อ / แหล่งที่เผยแพร่)

บทความในเว็บไซต์ BES-Net เรื่อง Thailand's National Ecosystem Assessment and Indigenous and Local Knowledge By the BES-Net ILK Support Unit at UNESCO

**Thailand's National Ecosystem
Assessment and Indigenous and Local
Knowledge**

แหล่งที่เผยแพร่: <https://www.besnet.world/?s=thailand&lang=en>

- เผยแพร่ได้เฉพาะบางส่วน (โปรดระบุว่าส่วนใด) ได้แก่

11. การได้รับการอ้างอิงต่อ (Citation)

.....
.....
หมายเหตุ : กรุณาส่งข้อมูลรายงานฉบับสมบูรณ์และเอกสารประกอบโครงการ รวมทั้งผลผลิตอื่นๆ จากโครงการวิชาการในรูปแบบของดิจิทัลไฟล์ (pdf) เพื่อที่สถาบันวิจัยสังคมจะได้เก็บรวบรวมในคลังข้อมูล และดำเนินงานต่อเพื่อเผยแพร่และบริการวิชาการต่อไป